

ส่วนที่ 3

ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

13. ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ

13.1 งบการเงิน

13.1.1 ผู้สอบบัญชี

บริษัท ไพร์ชวอเตอร์เฮาส์โฮลดิ้งส์ เอบีเอส จำกัด ((โดยนายพงทวิ รัตนะโกเศศ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 7795 เป็น ผู้สอบบัญชี) ได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีสำหรับงบการเงินของบริษัท สตาร์ ปิโตรเลียม รีไฟน์นิ่ง จำกัด (มหาชน) (“บริษัท”) สำหรับรอบปีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และได้ให้ความเห็นว่า งบการเงินของบริษัทฯ แสดงฐานะ การเงิน ของบริษัทฯ ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2562 และผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดย ถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

บริษัท ไพร์ชวอเตอร์เฮาส์โฮลดิ้งส์ เอบีเอส จำกัด และ ผู้สอบบัญชีไม่มีความสัมพันธ์หรือส่วนได้เสียกับ บริษัทฯ หรือ ผู้บริหาร หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว ในลักษณะที่จะมีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นอิสระ แต่อย่างใด

13.1.2 ค่าตอบแทนผู้สอบบัญชี

ค่าตอบแทนผู้สอบบัญชีประจำปี 2562 เป็นจำนวนเงิน 2,955,000 บาท

13.2 ตารางสรุปงบการเงิน

งบแสดงฐานะทางการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม	ล้านบาทสหรัฐ			ล้านบาท		
	2562	2561	2560	2562	2561	2560
สินทรัพย์						
สินทรัพย์หมุนเวียน						
เงินสดและรายการเทียบเท่า เงินสด	1	2	66	20	74	2,171
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	237	385	373	7,192	12,541	12,253
ภาษีมูลค่าเพิ่มค้างรับ	11	-	-	321	-	-
สินค้าคงเหลือ - สุทธิ	589	393	434	17,856	12,820	14,244
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	4	3	3	135	87	96
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	842	783	876	25,524	25,521	28,765
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน						
ภาษีเงินได้จ่ายล่วงหน้า	26	19	-	795	622	-
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	880	880	937	26,686	28,698	30,791
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	4	4	5	124	144	173
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการ ตัดบัญชี - สุทธิ	30	-	-	910	-	-
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	8	1	2	255	25	68
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	949	904	945	28,770	29,489	31,032
รวมสินทรัพย์	1,790	1,687	1,821	54,294	55,011	59,797
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น						
หนี้สินหมุนเวียน						
เงินกู้ยืมระยะสั้น	225	-	-	6,819	-	-
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	447	372	305	13,567	12,126	10,025
ส่วนของเงินกู้ยืมระยะยาว ที่ถึงกำหนดชำระ ภายในหนึ่งปี	-	-	72	-	-	2,354
ภาษีมูลค่าเพิ่มค้างจ่าย	-	4	6	-	131	198
ภาษีเงินได้คืนติดบุคคลค้างจ่าย	-	-	38	-	-	1,236
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	31	106	92	949	3,447	3,036

ณ วันที่ 31 ธันวาคม	ล้านดอลลาร์สหรัฐ			ล้านบาท		
	2562	2561	2560	2562	2561	2560
รวมหนี้สินหมุนเวียน	703	482	513	21,334	15,704	16,848
หนี้สินไม่หมุนเวียน						
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	-	-	-	-	-	-
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี - สุทธิ	-	14	17	-	449	549
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	16	10	9	484	328	299
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	16	24	26	484	778	848
รวมหนี้สิน	719	505	539	21,818	16,482	17,696
ส่วนของผู้ถือหุ้น						
ทุนเรือนหุ้น						
ทุนจดทะเบียน ⁽¹⁾	865	865	865	30,004	30,004	30,004
ทุนที่ออกและชำระแล้ว ⁽²⁾	865	865	865	30,004	30,004	30,004
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	32	32	32	978	978	978
กำไรสะสม						
จัดสรรแล้ว - ทุนสำรองตามกฎหมาย	88	88	88	3,000	3,000	3,000
ยังไม่ได้จัดสรร	86	197	298	6,167	9,511	12,769
องค์ประกอบส่วนอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	-	-	-	(7,674)	(4,965)	(4,650)
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	1,071	1,182	1,282	32,476	38,529	42,101
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	1,790	1,687	1,821	54,294	55,011	59,797

⁽¹⁾ ทุนจดทะเบียน และจำนวนหุ้น : มูลค่าตราไว้ 6.92 บาทต่อหุ้น จำนวน 4,335,902,125 หุ้น

⁽²⁾ จำนวนหุ้นที่ออกและเรียกชำระแล้ว : 4,335,902,125 หุ้น

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

	ล้านดอลลาร์สหรัฐ			ล้านบาท		
	2562	2561	2560	2562	2561	2560
รายได้จากการขาย	5,384	6,406	4,982	168,611	208,107	169,620
เงินชดเชยจากการจำหน่ายก๊าซ ปิโตรเลียมเหลว และน้ำมัน	7	32	27	228	1,053	915
รายได้รวม	5,392	6,439	5,009	168,840	209,159	170,535
ต้นทุนขาย	(5,498)	(6,342)	(4,703)	(172,051)	(206,188)	(160,131)
กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้น	(107)	96	306	(3,211)	2,972	10,405
รายได้อื่น	1	3	1	36	84	47
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน	39	24	44	1,225	793	1,509
กำไร (ขาดทุน) ก่อนค่าใช้จ่าย	(66)	123	351	(1,950)	3,849	11,961
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	(55)	(29)	(27)	(1,690)	(947)	(943)
ค่าใช้จ่ายอื่น	(0)	(2)	(0)	(7)	(49)	(1)
ต้นทุนทางการเงิน	(1)	(2)	(3)	(46)	(50)	(92)
กำไรก่อนภาษีเงินได้	(123)	91	321	(3,693)	2,804	10,924
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	29	(17)	(60)	885	(541)	(2,029)
กำไรสำหรับปี	(94)	74	261	(2,809)	2,263	8,895
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่น :	5,384	6,406	4,982	168,611	208,107	169,620
รายการที่จะจัดประเภท รายการใหม่ไปยังกำไร หรือขาดทุนในภายหลัง						
ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยน จากการแปลง ค่าบการเงิน	-	-	-	(2,709)	(314)	(3,715)
การวัดมูลค่าใหม่ ของภาระผูกพัน ผลประโยชน์พนักงาน	-	-	-	(13)	-	-
กำไรเบ็ดเสร็จอื่น สำหรับปี - สุทธิจากภาษี	-	-	-	(2,723)	(314)	(3,715)
กำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	(94)	74	261	(5,531)	1,949	5,180
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน	(0.02)	0.02	0.06	(0.65)	0.52	2.05

งบกระแสเงินสด

	ล้านบาทสหรัฐ			ล้านบาท		
	2562	2561	2560	2562	2561	2560
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน						
กำไรก่อนภาษีเงินได้	(123)	91	321	(3,693)	2,804	10,925
รายการปรับปรุง						
รายได้ทางการเงิน	(0)	(1)	(0)	(5)	(21)	(16)
ต้นทุนทางการเงิน	1	2	3	46	50	92
ค่าเสื่อมราคา	81	83	81	2,518	2,685	2,775
ค่าตัดจำหน่าย	2	2	2	47	52	53
ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์	0	1	0	7	45	1
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน	(11)	(7)	(15)	(344)	(228)	(524)
ขาดทุนจากสินค้าและวัสดุอื่นล้ำสมัย	(0)	0	1	(3)	8	32
ขาดทุนจากการลดมูลค่าสินค้าคงเหลือ	(60)	62	-	(1,907)	2,048	-
ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงานหลังการเลิกจ้างหรือเกษียณอายุ	4	1	1	138	29	31
การเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน						
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	146	(9)	(50)	4,556	(290)	(1,700)
สินค้าคงเหลือ	(135)	(22)	(108)	(4,217)	(711)	(3,666)
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่นและสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	(20)	1	(0)	(628)	47	(8)
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	76	64	75	2,383	2,095	2,571
หนี้สินหมุนเวียนอื่นและหนี้สินอื่น	(77)	10	66	(2,415)	331	2,259
เงินสดได้มาจากการดำเนินงาน	(117)	279	376	(3,516)	8,943	12,823
ดอกเบี้ยรับ	0	1	0	5	21	16
ดอกเบี้ยจ่าย	(1)	(2)	(3)	(42)	(55)	(98)
จ่ายภาษีเงินได้	(6)	(74)	(53)	(173)	(2,427)	(1,882)

	ล้านบาทสหรัฐ			ล้านบาท		
	2562	2561	2560	2562	2561	2560
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน	(123)	204	321	3,726	6,483	10,860
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน						
เงินสดจ่ายเพื่อซื้ออุปกรณ์และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(83)	(25)	(15)	(2,599)	(805)	(503)
เงินสดรับจากการจำหน่ายอุปกรณ์	-	0	-	-	1	-
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน	(83)	(25)	(15)	(2,599)	(804)	(503)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน						
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะสั้นสุทธิ	222	-	-	6,728	-	-
จ่ายคืนเงินกู้ยืมระยะยาว	-	(72)	(107)	-	(2,289)	(3,614)
เงินปันผลจ่ายให้ผู้ถือหุ้น	(17)	(172)	(138)	(521)	(5,521)	(4,799)
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน	205	(243)	(245)	6207	(7,811)	(8,413)
เงินสดและรายการเทียบเท่า						
เงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	(2)	(65)	61	(118)	(2,132)	1,944
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดต้นปี	2	66	6	74	2,171	233
รายการปรับปรุงจากการแปลงค่าเงินต่างประเทศ	0	1	(1)	64	35	(6)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดปลายปี	1	2	66	20	74	2,171
รายการที่ไม่กระทบเงินสด						
การซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์โดยยังไม่ได้ชำระเงิน	2	4	1	74	126	45

13.3 อัตราส่วนทางการเงิน

		สำหรับรอบปีบัญชีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม		
		2562	2561	2560
อัตราส่วนสภาพคล่อง				
อัตราส่วนสภาพคล่อง	(เท่า)	1.2	1.6	1.7
อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว	(เท่า)	0.3	0.8	0.9
อัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสด ⁽¹⁾	(เท่า)	(0.2)	0.4	0.7
อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า	(เท่า)	17.3	17.0	14.4
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย ⁽²⁾	(วัน)	20.8	21.2	25.1
อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ ⁽³⁾	(เท่า)	11.2	15.3	12.4
ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย ⁽²⁾	(วัน)	32.1	23.5	29.1
อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า	(เท่า)	13.4	18.7	17.6
ระยะเวลาชำระหนี้ ⁽²⁾	(วัน)	26.8	19.2	20.4
วงจรเงินสด	(วัน)	26.1	25.5	33.7
อัตราส่วนแสดงความสามารถในการหากำไร				
อัตรากำไรขั้นต้น	(ร้อยละ)	(2.0)	1.5	6.1
อัตรากำไรจากการดำเนินงาน ⁽⁴⁾	(ร้อยละ)	(3.0)	1.1	5.6
อัตรากำไร(ขาดทุน)อื่น ⁽⁵⁾⁽⁶⁾	(ร้อยละ)	0.7	0.4	0.9
อัตราส่วนเงินสดต่อการหากำไร ⁽¹⁾⁽⁴⁾	(ร้อยละ)	76.9	299.1	114.7
อัตราส่วนกำไรสุทธิ ⁽⁵⁾	(ร้อยละ)	(1.7)	1.1	5.2
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	(ร้อยละ)	(8.3)	6.0	21.4
อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน				
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	(ร้อยละ)	(5.4)	4.2	15.0
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร ⁽⁷⁾	(ร้อยละ)	(1.3)	17.4	35.4
อัตราการใช้ต้นทุนของสินทรัพย์ ⁽⁵⁾	(เท่า)	3.1	3.7	2.9
อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน				
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	(เท่า)	0.7	0.4	0.4
อัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ย	(เท่า)	(81.5)	60.1	119.9
อัตราส่วนความสามารถชำระภาระผูกพัน ⁽¹⁾	(เท่า)	(1.2)	0.8	1.2
อัตราการจ่ายเงินปันผลต่อกำไรสุทธิ ⁽⁸⁾	(ร้อยละ)	50.0*	104.0	60.0

หมายเหตุ

⁽¹⁾ กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงานหลังหักดอกเบี้ยรับ/จ่าย และภาษีจ่าย⁽²⁾ ใช้ 360 วันในการคิดระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย และระยะเวลาชำระหนี้⁽³⁾ สินค้าคงเหลือรวมถึงสินค้าสำเร็จรูป วัตถุดิบ สินค้าระหว่างผลิตและสินค้าระหว่างทาง⁽⁴⁾ กำไรจากการดำเนินงานคำนวณจากกำไรก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้ไม่รวมกำไรที่ไม่ได้มาจากการดำเนินงาน (เช่น กำไร(ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยน)⁽⁵⁾ รายได้รวมไม่รวมถึงรายได้อื่นที่ไม่ได้เกิดจากการดำเนินงาน (เช่น กำไร(ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยน)⁽⁶⁾ รายได้อื่นคำนวณจากรายได้ที่ไม่ได้เกิดจากการดำเนินงาน (เช่น กำไร(ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยน)⁽⁷⁾ สินทรัพย์ถาวรคำนวณจากที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สุทธิ⁽⁸⁾ อัตราการจ่ายเงินปันผลขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานของรอบระยะเวลาการประกาศจ่ายเงินปันผล

*ในปี 2562 คำนวณจากผลการดำเนินงานในครึ่งปีแรก

คำจำกัดความของอัตราส่วนทางการเงิน :

อัตราส่วนสภาพคล่อง		
อัตราส่วนสภาพคล่อง	= สินทรัพย์หมุนเวียน / หนี้สินหมุนเวียน	(เท่า)
อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว	= (เงินสดและเงินฝากธนาคาร + หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด + ลูกหนี้การค้าและตัวเงินรับ) / หนี้สินหมุนเวียน	(เท่า)
อัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสด	= กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน / หนี้สินหมุนเวียนเฉลี่ย	(เท่า)
อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า	= ขายสุทธิ / (ลูกหนี้การค้าก่อนหนี้สงสัยจะสูญ + ตัวเงินรับการค้า) (เฉลี่ย)	(เท่า)
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย	= 360 / อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า	(วัน)
อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ	= ต้นทุนขาย / สินค้าคงเหลือ (เฉลี่ย)	(เท่า)
ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย	= 360 / อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ	(วัน)
อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้	= ซื้อหรือต้นทุนขาย / (เจ้าหนี้การค้า + ตัวเงินจ่ายการค้า) (เฉลี่ย)	(เท่า)
ระยะเวลาชำระหนี้	= 360 / อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้	(วัน)
วงจรเงินสด	= ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย + ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย - ระยะเวลาชำระหนี้	(วัน)

อัตราส่วนแสดงความสามารถในการหาทำไร		
อัตรากำไรขั้นต้น	= กำไร(ขาดทุน) ขั้นต้น / ขายสุทธิ	(ร้อยละ)
อัตรากำไรจากการดำเนินงาน	= กำไรจากการดำเนินงาน / ขายสุทธิ	(ร้อยละ)
อัตรากำไรอื่น	= กำไรที่ไม่ได้จากการดำเนินงาน / รายได้รวม	(ร้อยละ)
อัตรากำไรเงินสดต่อการทำกำไร	= กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน / กำไร(ขาดทุน) จากการดำเนินงาน	(ร้อยละ)
อัตรากำไรสุทธิ	= กำไร(ขาดทุน) สุทธิ / รายได้รวม	(ร้อยละ)
อัตรามลตอบแทนผู้ถือหุ้น	= กำไร(ขาดทุน) สุทธิ / ส่วนของผู้ถือหุ้น (เฉลี่ย)	(ร้อยละ)

อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน		
อัตรามลตอบแทนจากสินทรัพย์	= กำไร(ขาดทุน) สุทธิ / สินทรัพย์รวม (เฉลี่ย)	(ร้อยละ)
อัตรามลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร	= (กำไร(ขาดทุน) สุทธิ + ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย) / สินทรัพย์ถาวรสุทธิ (เฉลี่ย)	(ร้อยละ)
อัตรากำไรของสินทรัพย์	= รายได้รวม/ สินทรัพย์รวม (เฉลี่ย)	(เท่า)

อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน		
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	$= \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$	(เท่า)
อัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ย	$= \frac{\text{กำไร(ขาดทุน) ก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้}}{\text{(จากงบกำไร-ขาดทุน) / ดอกเบี้ยจ่าย (จากงบกำไรขาดทุน)}}$	(เท่า)
อัตราส่วนความสามารถชำระภาระผูกพัน (Cash basis)	$= \frac{\text{กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน}}{\text{(การจ่ายชำระหนี้สิน + รายจ่ายลงทุน + ซื้อสินทรัพย์ + เงินปันผลจ่าย)}}$	(เท่า)
อัตราการจ่ายเงินปันผลต่อกำไรสุทธิ	$= \frac{\text{เงินปันผลจ่าย}}{\text{กำไรสุทธิของรอบระยะเวลาดำเนินงาน}}$	(ร้อยละ)

14 คำอธิบายและการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงาน

14.1 ภาพรวม

บริษัทฯ เป็นหนึ่งในผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมชั้นนำของประเทศไทย และจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย บริษัทฯ ดำเนินกิจการโรงกลั่นน้ำมันแบบที่มีหน่วยปรับปรุงคุณภาพน้ำมัน (complex refinery) โดยก่อนการหยุดซ่อมบำรุงใหญ่ในปี 2562 บริษัทฯ มีกำลังการกลั่นน้ำมันดิบ 165,000 บาร์เรลต่อวัน และจากการที่บริษัทฯ ประสบความสำเร็จในการหยุดซ่อมบำรุงใหญ่ในทุกหน่วยการผลิตตามแผนงานพร้อมทั้งโครงการเพิ่มกำลังการผลิต ทำให้กำลังการผลิตเพิ่มเป็น 175,000 บาร์เรลต่อวัน

โรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ ผลิตและขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ได้แก่ ก๊าซปิโตรเลียมเหลว น้ำมันเบนซินไร้สารตะกั่วเกรดพิเศษและเกรดธรรมดา น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว น้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยาน และน้ำมันเตา รวมทั้งผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีซึ่งใช้เป็นผลิตภัณฑ์ตั้งต้นในอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ของบริษัทฯ จำหน่ายให้แก่เซฟรอนและบมจ.ปตท. และบมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก ภายใต้สัญญาซื้อขายผลิตภัณฑ์

ในการดำเนินการโรงกลั่นน้ำมัน บริษัทฯ มุ่งเน้นที่ความเป็นเลิศในการดำเนินงานในสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุบัติเหตุ และการบาดเจ็บ การเพิ่มมูลค่าแก่ผู้ถือหุ้น การเป็นผู้นำด้านการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาสังคม โรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ ตั้งอยู่ใกล้กับสิ่งอำนวยความสะดวกหลักในการขนส่งผลิตภัณฑ์ (รวมทั้งท่อส่ง รถบรรทุกและเรือ) และศูนย์กลางของอุปสงค์ที่สำคัญ จึงช่วยลดต้นทุนการขนส่งและก่อให้เกิดข้อได้เปรียบหลายอย่างในการจัดหาและจัดส่งผลิตภัณฑ์

14.2 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทฯ

ค่าการกลั่น

บริษัทฯ ใช้ค่าการกลั่น (gross refining margin) ในการประเมินความสามารถในการทำกำไรของโรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ ค่าการกลั่นของบริษัทฯ คำนวณจาก ผลต่างระหว่างรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม และต้นทุนน้ำมันดิบ วัตถุดิบอื่น ๆ ซึ่งใช้ในกระบวนการกลั่น (landed cost) รวมถึงค่าใช้จ่ายด้านพลังงาน ค่าการกลั่นทางบัญชี (accounting gross refining margin) จะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าสินค้าคงเหลือเนื่องมาจากราคาน้ำมันที่เปลี่ยนแปลง เนื่องจากบริษัทฯ คำนวณราคาต้นทุนตามวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

สำหรับค่าการกลั่นตลาด (market gross refining margin) เป็นค่าการกลั่นที่ไม่รวมผลกระทบจากกำไรหรือขาดทุนจากสต็อกน้ำมันซึ่งมาจากการเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมัน โดยทั่วไป ค่าการกลั่นตลาดของบริษัทฯ จะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงของราคาและค่าการกลั่นในประเทศสิงคโปร์

บริษัทฯ มีปริมาณน้ำมันดิบที่นำเข้ากลั่นในปี 2562 เท่ากับ 134 พันบาร์เรลต่อวัน ซึ่งลดลงจาก 160 พันบาร์เรลต่อวัน ในปี 2561 หรือลดลงร้อยละ 16 ซึ่งเป็นผลจากการลดกำลังการผลิตของหน่วยกลั่นน้ำมันดิบ และหน่วยผลิตอื่น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในขณะที่ค่าการกลั่นในตลาดได้อ่อนตัวลง และลดกำลังการผลิตในช่วงก่อนเข้าสู่การซ่อมบำรุงตามแผน รวมถึงการซ่อมบำรุงใหญ่ตามแผนใน Q4/62 ทำให้บริษัทฯ มีรายได้รวมในปี 2562 ลดลงร้อยละ 19 จากปี 2561 ประกอบกับการลดลงของราคาขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม บริษัทฯ มีผลขาดทุนในทั้ง EBITDA และขาดทุนสุทธิใน 2562 เนื่องจากกำลังการผลิตที่ลดลง การอ่อนตัวของทั้งค่าการกลั่นตลาด และค่าการกลั่นทางบัญชีที่ถึงแม้ว่าจะมีกำไรเล็กน้อยจากสต็อกน้ำมันก็ตาม และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการปิดซ่อมบำรุงโรงกลั่นตามแผน โดยหากไม่รวมกำไรจากสต็อกน้ำมัน ค่าการกลั่นตลาดของบริษัทฯ ในปี 2562 อยู่ในระดับต่ำที่ 3.39 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล เมื่อเทียบกับ 5.67 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรลในปี 2561 เนื่องจากค่าการกลั่นตลาดที่ปรับตัวลดลงจากการอ่อนตัวของราคาผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมเมื่อเทียบกับราคาน้ำมันดิบดูไบเนื่องจากอุปสงค์ที่ลดต่ำลง อย่างไรก็ตาม การแข็ง

ค่าของเงินบาทอย่างต่อเนื่องในปี 2562 ทำให้บริษัทฯ มีกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนที่มากขึ้นและเป็นบวกต่อผลประกอบการในปี 2562

ราคาน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม

โดยปกติรายได้ของบริษัทฯ ต้นทุนวัตถุดิบ ค่าการกลั่น และกระแสเงินสด จะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมันดิบและราคาผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมในตลาดโลกและตลาดภูมิภาค การเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมันดิบและราคาผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมเป็นผลมาจากอุปสงค์และอุปทานในตลาดโลก น้ำมันดิบมีหลากหลายประเภทและหลายเกรด ราคาของน้ำมันดิบเหล่านี้แตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ รวมถึงคุณสมบัติทางกายภาพ อุปสงค์และอุปทานของน้ำมันดิบนั้น นอกจากนี้ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมแต่ละประเภทล้วนมีราคาแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น อุปสงค์และอุปทานเช่นเดียวกันกับกรณีของน้ำมันดิบ

ค่าการกลั่นและผลกำไรของบริษัทฯ โดยหลักมีผลมาจากส่วนต่างของราคาผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมและ ราคาน้ำมันดิบ แม้ว่าราคาผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมที่โรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ ผลิตได้นั้นจะได้รับผลกระทบจากราคาน้ำมันดิบซึ่งเป็นสินค้าโภคภัณฑ์ แต่ราคาดังกล่าวอาจไม่เพิ่มขึ้นในสัดส่วนเดียวกับราคาตลาดน้ำมันดิบที่เพิ่มขึ้น

การเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมันมีผลกระทบต่อค่าการกลั่นและผลกำไรของบริษัทฯ ในช่วงที่ราคามีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากมีช่วงระยะเวลาที่ห่างกันระหว่างการซื้อน้ำมันดิบและการขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม (lag time) ประมาณหนึ่งเดือน เป็นผลมาจากเวลาที่ต้องใช้ในการจัดส่งน้ำมันดิบและการกลั่นผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมของบริษัทฯ ซึ่งในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ราคาน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่น ๆ รวมถึงราคาของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมอาจมีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อค่าการกลั่นรวมของบริษัทฯ โดยปกติผลกระทบดังกล่าวรวมอยู่ในกำไรหรือขาดทุนจากสต็อกน้ำมัน

ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล	ราคาอ้างอิงตลาดสิงคโปร์			ส่วนต่างราคากับน้ำมันดิบดูไบ		
	2562	2561	+ / (-)	2562	2561	+ / (-)
น้ำมันดิบดูไบ	63.5	69.7	-6.2	-	-	-
เนฟทาเบา (ราคาอ้างอิงตลาดญี่ปุ่น)	58.2	68.2	-10.0	-5.37	-1.21	-4.16
น้ำมันเบนซิน (พิเศษ)	72.5	80.0	-7.5	8.99	10.50	-1.51
น้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยาน	77.2	84.8	-7.6	13.72	15.36	-1.64
น้ำมันดีเซล	77.2	84.1	-6.9	13.71	14.63	-0.92
น้ำมันเตา	58.6	66.8	-8.2	-4.91	-2.62	-2.29

ในปี 2562 ราคาน้ำมันดิบมีความผันผวน โดยราคาน้ำมันดิบดูไบเคลื่อนไหวอยู่ระหว่าง 59.08 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล และ 70.95 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 63.52 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของปี 2561 ที่ 69.65 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล เนื่องจากความพยายามที่จะระงับการส่งออกน้ำมันของอิหร่าน การลดกำลังการผลิตของ OPEC รวมไปถึงความตึงเครียดในตะวันออกกลาง ซึ่งมีผลกระทบมากกว่าข้อพิพาททางการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกากับจีนซึ่งได้รับแรงกดดันจากเศรษฐกิจโลกและอุปสงค์น้ำมัน นอกจากนี้การโจมตีผู้ส่งออกล้ำมันรายใหญ่ของซาอุดีอาระเบียก็ส่งผลกระทบต่ออุปทานน้ำมันทั่วโลก ราคาเฉลี่ยน้ำมันดิบดูไบใน Q4/62 อยู่ที่ 62.08 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ใน Q4/62 ตลาดน้ำมันดิบไม่เปลี่ยนแปลงมากนักเนื่องจากความกังวลเรื่องอัตราค่าระวางเรือที่ขนส่งน้ำมันดิบของสหรัฐอเมริกาไปยังเอเชีย ความล่าช้าที่อาจเกิดขึ้นในการแก้ไขสงครามการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกากับจีน และการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของน้ำมันดิบคงคลังทั่วโลก แม้ว่า OPEC และพันธมิตรจะลดกำลังการผลิตลงซึ่งทำให้การผลิตในสหรัฐอเมริกาสะดุดาลงด้วย

ราคาผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมมีการขยับตามราคาน้ำมันดิบ ส่วนต่างราคาน้ำมันเบนซินกับน้ำมันดิบดูไบเฉลี่ยในปี 2562 อยู่ที่ 8.99 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรลซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของปี 2561 ที่ 10.5 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ตลาดน้ำมันเบนซินในปีนี้มีควมผันผวนเนื่องจากอุปทานที่สูงในภูมิภาคเอเชียสหรัฐอเมริกาและยุโรปใน Q1/62 และเพิ่มขึ้นใน Q2/62 เนื่องจากการหยุดซ่อมบำรุงโรงกลั่นในเอเชีย ส่วนต่างราคาเพิ่มสูงขึ้นในเดือนตุลาคมและพฤศจิกายนเป็นผลจากอุปทานดิ่งตัวเล็กน้อยเนื่องจากการหยุดซ่อมบำรุงโรงกลั่นหลายแห่งและการหยุดการผลิตที่ไม่ได้วางแผน ความต้องการจากอินเดียและอินโดนีเซียเพิ่มขึ้น น้ำมันเบนซินคงคลังในอเมริกาเหนือ ARA และสิงคโปร์ลดลงต่ำอย่างมีนัยสำคัญโดยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยห้าปี อย่างไรก็ตามในเดือนธันวาคมตลาดยังคงได้รับแรงกดดันจากการเพิ่มขึ้นของน้ำมันเบนซินคงคลังเนื่องจากการเริ่มผลิตของกำลังการกลั่นใหม่จาก Rongsheng ในประเทศจีนและ Hengyi ในบรูไน

ส่วนต่างราคาเนฟทากับน้ำมันดิบดูไบในปี 2562 อยู่ที่ 5.37 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรลต่ำกว่าน้ำมันดิบดูไบ โดยลดลงจากปี 2561 จากสถานการณ์ตลาดน้ำมันเบนซินที่ผันผวนซึ่งทำให้ตลาดเนฟทาในภูมิภาคได้รับผลกระทบทางลบ

ส่วนต่างราคาน้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยานกับน้ำมันดิบดูไบและส่วนต่างราคาน้ำมันดีเซลกับน้ำมันดิบดูไบลดลงจากปี 2561 โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 13.72 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรลและ 13.71 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรลตามลำดับ ส่วนต่างราคาที่ลดลงนี้ได้รับผลกระทบจากการเติบโตของอุปสงค์ที่อ่อนแอขึ้นเนื่องมาจากข้อพิพาททางการค้าที่ยืดเยื้อของสหรัฐอเมริกา และการส่งออกที่เพิ่มขึ้นจากอินเดียและจีน

ส่วนต่างราคาน้ำมันเตากับน้ำมันดิบดูไบในปี 2562 อยู่ที่ 4.91 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรลต่ำกว่าน้ำมันดิบดูไบ ตลาดน้ำมันเชื้อเพลิงที่เข้ลงนี้เป็นไปตามความกังวล IMO 2020 การเปลี่ยนผ่านสู่น้ำมันเตาสำหรับเรือเดินทะเลที่มีกำมะถันต่ำนั้นเต็มไปด้วยความผันผวน

ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

บริษัทฯ ใช้เงินสกุลดอลลาร์สหรัฐเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของบริษัทฯ เนื่องจากรายได้ ต้นทุน และค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ของบริษัทฯ เกี่ยวข้องโดยตรงหรืออยู่ในสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งทำให้ลดผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทฯ จากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ยังคงได้รับผลกระทบจากความผันผวนของค่าเงินบาทในค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับพนักงาน หรือค่าใช้จ่ายอื่นที่ต้องชำระเป็นเงินสกุลบาท

บริษัทฯ ไม่ได้เข้าทำธุรกรรมเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากอัตราแลกเปลี่ยน ดังนั้น ความผันผวนและความไม่แน่นอนของค่าเงินบาทเมื่อเปรียบเทียบกับดอลลาร์สหรัฐอาจส่งผลกระทบในทางลบอย่างมีนัยสำคัญต่อผลการดำเนินงานของบริษัทฯ

14.3 ผลการดำเนินงานของบริษัทฯ

14.3.1 ผลการดำเนินงานทางการเงิน

ตารางแสดงผลการดำเนินงานของบริษัทฯ

ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล	ล้านดอลลาร์สหรัฐ			ล้านบาท		
	2562	2561	+/(−)	2562	2561	+/(−)
รายได้รวม	5,392	6,439	(1,047)	168,840	209,159	(40,320)
EBITDA	(39)	177	(216)	(1,082)	5,591	(6,672)
EBIT	(121)	93	(214)	(3,647)	2,854	(6,501)
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน	39	24	15	1,225	793	432
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	(94)	74	(168)	(2,809)	2,263	(5,072)
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ (ดอลลาร์สหรัฐ/บาทต่อหุ้น)	(0.02)	0.02	0.00	(0.65)	0.52	(1.17)
ค่าการกลั่นทางบัญชี (ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล) ⁽¹⁾	4.12	4.73	(0.61)	4.12	4.73	(0.61)
ค่าการกลั่นตลาด (ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล) ⁽²⁾	3.39	5.67	(2.28)	3.39	5.67	(2.28)

⁽¹⁾ ค่าการกลั่นได้รวมกำไร / ขาดทุนจากการตราสินค้าคงเหลือ ซึ่งคำนวณตามวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก และปรับลดด้วยมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับ ณ วันสิ้นงวด⁽²⁾ ค่าการกลั่นคำนวณโดยใช้ต้นทุนทดแทนในปัจจุบัน

รายได้รวม

รายได้รวมของบริษัทฯ ประกอบด้วยรายได้จากการขายและเงินชดเชยจากการจำหน่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลวและน้ำมัน รายได้จากการขายที่สำคัญประกอบด้วยการขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมซึ่งมุ่งเน้นที่น้ำมันเบนซิน น้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยาน และน้ำมัน ดีเซลหมุนเร็ว ราคาขายของบริษัทฯ เป็นราคาที่รวมภาษีสรรพสามิตที่ใช้บังคับตลอดจนเงินส่งกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งถือเป็น รายการที่รวมอยู่ในราคาที่ขายให้ลูกค้าและนำส่งให้แก่หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ส่วนเงินชดเชยจากการจำหน่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลวและน้ำมันเป็นเงินชดเชยที่บริษัทฯ ได้รับจากรัฐบาลผ่านกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อชดเชยจากการที่รัฐบาลควบคุมราคาของ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม

ตารางต่อไปนี้แสดงรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมของบริษัทฯ
ปิโตรเลียมเหลวและน้ำมัน สำหรับปี 2561-2562

ซึ่งรวมถึงเงินชดเชยจากการจำหน่ายก๊าซ

ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ⁽¹⁾	2562	2561
โพรพิลีนเกรดโพลีเมอร์	87	122
ก๊าซปิโตรเลียมเหลว	103	137
แนฟทาเบา	129	182
น้ำมันเบนซิน	1,616	1,869
น้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยาน	346	467
น้ำมันดีเซล	2,394	2,695
น้ำมันเตา	255	438
ยางมะตอย	43	49
ก๊าซผสม C4	93	126
น้ำมันดิบ	30	0
อื่นๆ ⁽²⁾	296	354
รวมรายได้	5,392	6,439

⁽¹⁾ รวมถึงเงินชดเชยจากการจำหน่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลวและน้ำมัน

⁽²⁾ รวมถึงกำมะถัน รีฟอร์มมิ่ง และผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ทำการแลกเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ขึ้นกลางสำหรับกระบวนการแปรสภาพโมเลกุล (Cracker Feed Exchange) กับ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล

SPRC มีรายได้รวม 5,392 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2562 ลดลง 1,047 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จากปี 2561 หรือร้อยละ 16 การลดลงโดยหลักเนื่องมาจากปริมาณการผลิตที่ลดลงจาก 1) การคำนึงถึงความคุ้มค่าในเชิงเศรษฐศาสตร์ 2) การลดการผลิตในช่วงก่อนเข้าสู่การซ่อมบำรุงตามแผนในบางหน่วยผลิต และ 3) การปิดซ่อมบำรุงใหญ่ในเดือน พฤศจิกายน – ธันวาคม 2562 โดยมีปริมาณการขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมเป็น 58.0 ล้านบาร์เรลในปี 2562 ลดลง เมื่อเทียบกับปี 2561 ที่ 66.9 ล้านบาร์เรล อีกทั้งการลดลงของราคาน้ำมันในตลาดโลกและการอ่อนตัวลงของส่วนต่างราคาผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมเทียบกับราคาน้ำมันดิบในปี 2562 ทำให้รายได้จากการขายลดลงอีกด้วย

ในปี 2562 รายได้รวมของบริษัทฯ มาจากการขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมให้แก่ Chevron ปตท. & ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก และบริษัทอื่นๆ ในสัดส่วนร้อยละ 54 ร้อยละ 39 และร้อยละ 12 ตามลำดับ

ต้นทุนขาย

ต้นทุนขายโดยหลักประกอบด้วยต้นทุนวัตถุดิบซึ่งได้แก่น้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่น ๆ ที่ใช้ในกระบวนการกลั่นน้ำมัน และก๊าซธรรมชาติที่จัดซื้อและต้นทุนอื่นๆ ต้นทุนขายได้รวมถึงภาษีสรรพสามิตและภาษีเพื่อมหาดไทย ตลอดจนเงินส่งกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งเก็บจากขายในประเทศและนำส่งให้แก่รัฐบาล นอกจากนี้ต้นทุนขายยังรวมถึงค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมบำรุงรักษา

อาคารและอุปกรณ์ ค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต และค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าเช่าตามสัญญาเช่าดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการกลั่นน้ำมัน ต้นทุนขายคำนวณโดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

เปรียบเทียบต้นทุนขายในปี 2562 กับ ปี 2561 และ 2560 ต้นทุนขายได้ลดลงจากปีก่อนหน้า ซึ่งไปในทิศทางเดียวกันกับการลดลงของปริมาณการขาย เนื่องจากผลกระทบของการปิดซ่อมบำรุงใหญ่ ในเดือน พฤศจิกายน – ธันวาคม 2562 ต้นทุนขายในปี 2561 ได้รวมผลขาดทุนจากการปรับลดมูลค่าสินค้าคงเหลือเป็นมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจำนวน 62 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เนื่องจากการลดลงของราคาน้ำมันในตลาดโลก

รายได้อื่น

รายได้อื่นโดยหลัก ประกอบด้วยรายได้จากดอกเบี้ย รายได้จากการจัดเก็บผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม และเงินชดเชยจากการส่งออก

กำไร(ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยน

กำไร (หรือขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยนของบริษัทฯ เกี่ยวข้องกับกำไร (หรือขาดทุน) ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเป็นผลจากการแปลงค่าสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นตัวเงินซึ่งเป็นสกุลเงินบาทและสกุลเงินอื่นที่ไม่ใช่ดอลลาร์สหรัฐเป็นสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนของสกุลเงินดังกล่าวกับสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ

เงินบาทยังคงแข็งค่าอย่างต่อเนื่อง เมื่อเทียบกับดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2562 ส่งผลให้กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อน การแข็งค่าของเงินบาทมีผลให้มูลค่าของลูกหนี้สกุลเงินดอลลาร์สหรัฐที่แปลงมาจากลูกหนี้ในสกุลเงินบาทมีมูลค่าค่าที่เพิ่มขึ้น

ค่าใช้จ่ายในการบริหาร

ค่าใช้จ่ายในการบริหารของบริษัทฯ รวมถึงค่าใช้จ่ายที่มีได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับกระบวนการกลั่นน้ำมัน และค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน เช่น โปรแกรมคอมพิวเตอร์

เปรียบเทียบปี 2562 และ 2561 ค่าใช้จ่ายในการบริหารสูงขึ้น โดยหลักเนื่องจากการถูกโจมตีทางธุรกรรมทางอีเมลในช่วงปลายปีที่ผ่านมา ทำให้มีการชำระเงินไปยังบัญชีที่ไม่ถูกต้อง หลังเกิดเหตุการณ์ดังกล่าว SPRC ได้ดำเนินการร่วมกับผู้เชี่ยวชาญทางด้านไอทีทั้งภายในและภายนอกโดยทันทีในการ ตรวจสอบหาสาเหตุและได้เพิ่มระบบป้องกันภายในให้แข็งแกร่งมากขึ้น โดย SPRC ยังคงทำงานร่วมกับหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในการเรียกคืนค่าความเสียหายดังกล่าว แต่ได้มีการรับรู้ค่าความเสียหายในงบการเงิน Q4/62 ไว้ก่อน หากไม่รวมกับค่าความเสียหายดังกล่าว ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานสูงขึ้น จำนวน 3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มาจากการตั้งสำรองผลประโยชน์พนักงานสำหรับเงินชดเชยพนักงานเกษียณอายุตามการเปลี่ยนแปลงกฎหมายแรงงานรับรู้เป็นรายจ่ายในปี 2562 และผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนจากการแข็งค่าของเงินบาทเมื่อเทียบกับดอลลาร์สหรัฐ

ต้นทุนทางการเงิน

ต้นทุนทางการเงินได้แก่ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยของเงินกู้ระยะสั้นและเงินกู้ระยะยาว และค่าธรรมเนียมผูกพันสินเชื่อ (commitment fees) ต้นทุนทางการเงินยังรวมถึงค่าธรรมเนียมสำหรับการออกหนังสือค้ำประกัน โดยธนาคารแทนบริษัทฯ

ภาษีเงินได้

ภาษีเงินได้ประกอบด้วยภาษีเงินได้ในงวดปัจจุบันและภาษีเงินได้รอตัดบัญชี อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทฯ อยู่ที่ร้อยละ 20

ในปี 2562 บริษัทฯ มีขาดทุนก่อนภาษีเงินได้จำนวน 123 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (3,693 ล้านบาท) ดังนั้นจึงไม่มีภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องจ่าย โดยขาดทุนทางภาษีในปี 2562 จะถูกยกยอดไปเพื่อหักกลบกับกำไรในอนาคต

14.3.2 การวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของบริษัทฯ

	ดอลลาร์สหรัฐ			ล้านบาท		
	2562	2561	+ / (-)	2562	2561	+ / (-)
สินทรัพย์รวม	1,790	1,687	103	54,294	55,011	(717)
หนี้สินรวม	719	505	214	21,818	16,482	5,336
ส่วนของผู้ถือหุ้นรวม	1,071	1,182	(111)	32,476	38,529	(6,052)

สินทรัพย์

สินทรัพย์รวมของบริษัทฯ ณ 31 ธันวาคม 2562 เพิ่มขึ้น 103 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (แต่ลดลง 717 ล้านบาท เนื่องจากผลกระทบจากการแปลงค่าเงินจาก ดอลลาร์สหรัฐเป็นบาท ณ อัตราแลกเปลี่ยนสิ้นงวด) จาก 31 ธันวาคม 2561

สินทรัพย์หมุนเวียนเพิ่มขึ้น 59 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (3 ล้านบาท) เนื่องจาก

- 1) การเพิ่มขึ้นของสินค้าคงเหลือจำนวน 196 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (5,036 ล้านบาท) มาจากการเพิ่มขึ้นของทั้งปริมาณสินค้าคงเหลือเพื่อรองรับการกลับมาดำเนินการกลั่นหลังจากการปิดซ่อมบำรุงใหญ่ และการปรับตัวสูงขึ้นของราคาน้ำมัน
- 2) ลูกหนี้ภาษีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น 11 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (321 ล้านบาท) จากภาษีมูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นจากการส่งซื้อน้ำมันดิบในเดือนธันวาคม 2562 เพื่อเตรียมการสำหรับการกลับมาเริ่มดำเนินงานหลังจากหยุดซ่อมบำรุง ในขณะที่ภาษีมูลค่าเพิ่มจากการขายนั้นลดลง เนื่องจากปริมาณการขายที่ลดลงเพราะการหยุดซ่อมบำรุงเริ่มตั้งแต่ต้นเดือนพฤศจิกายน จนถึงกลางเดือนธันวาคม แต่ถูกหักกลบบางส่วนจาก
- 3) การลดลงของของลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น จำนวน 148 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (5,349 ล้านบาท) โดยหลักเนื่องจากการลดลงของปริมาณการขายในเดือนธันวาคม 2562

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนเพิ่มขึ้น จำนวน 44 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (แต่ลดลง 719 ล้านบาท เนื่องจากการแปลงค่าอัตราแลกเปลี่ยน) โดยหลักเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี จำนวน 30 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (910 ล้านบาท) จากผลขาดทุนสุทธิจากการดำเนินงานในปี 2562 ยกไป การเพิ่มขึ้นของภาษีเงินได้จ่ายล่วงหน้าจำนวน 7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (173 ล้านบาท) จากการจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลในครั้งแรก ซึ่งจะได้รับคืนจากรัฐบาล และการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น 8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (231 ล้านบาท) จากค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า โดยมีเงินลงทุนในโครงการเพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือและประสิทธิภาพของโรงกลั่นในปี 2562 จำนวน 81 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่ถูกหักกลบจากการค่าเสื่อมราคาในปีเดียวกัน

หนี้สิน

หนี้สินรวม ณ 31 ธันวาคม 2562 เพิ่มขึ้น 214 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (5,336 ล้านบาท) จาก 31 ธันวาคม 2561 ซึ่งการเพิ่มขึ้นโดยหลักมาจาก

- 1) การเพิ่มขึ้นของเงินกู้ยืมระยะสั้นจำนวน 225 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (6,819 ล้านบาท) เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนของบริษัทฯ และค่าใช้จ่ายในการหยุดซ่อมบำรุง
- 2) การเพิ่มขึ้นของเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นจำนวน 75 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (1,441 ล้านบาท) จากการซื้อน้ำมันดิบเพื่อเตรียมการสำหรับการกลับมาเริ่มผลิตในเดือนธันวาคม 2562 ประกอบกับราคาน้ำมันดิบที่สูงขึ้น
- 3) การเพิ่มขึ้นของภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน 6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (156 ล้านบาท) จากการตั้งสำรองเงินชดเชยพนักงานเกษียณอายุตามการเปลี่ยนแปลงของกฎหมายแรงงาน แต่ถูกหักกลับบางส่วนจาก
- 4) การลดลงของภาษีสรรพสามิตค้างจ่าย จำนวน 75 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2,520 ล้านบาท) เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงระเบียบของระยะเวลาในการจ่ายภาษีสรรพสามิตและกองทุนน้ำมัน และ
- 5) การลดลงของหนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชี จำนวน 14 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (449 ล้านบาท) เนื่องจากมีผลขาดทุนจากการดำเนินงานในปี 2562 ยกไป ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีจึงถูกแสดงรวมไว้ในรายการสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี

ส่วนของผู้ถือหุ้น

ส่วนของผู้ถือหุ้น ณ 31 ธันวาคม 2562 ลดลงจำนวน 111 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (6,052 ล้านบาท) จาก 31 ธันวาคม 2561 โดยมาจากผลขาดทุนของบริษัทฯ ในปี 2562 และเงินปันผลจ่ายสำหรับผลกำไรในครึ่งปีแรก ของปี 2562

14.3.3 งบกระแสเงินสด

	ดอลลาร์สหรัฐ		ล้านบาท	
	2562	2561	2562	2561
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน	(123)	204	(3,726)	6,483
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน	(83)	(25)	(2,599)	(804)
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน	205	(243)	6,207	(7,811)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด (ลดลง) เพิ่มขึ้นสุทธิ	(2)	(64)	(118)	(2,132)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดต้นปี	2	68	74	2,171
รายการปรับปรุงจากการแปลงค่าเงินต่างประเทศ	0	1	64	35
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดปลายปี	1	2	20	74

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดลดลงเล็กน้อยจาก 2 ล้านเหรียญสหรัฐ (74 ล้านบาท) ณ 31 ธันวาคม 2561 เป็น 1 ล้านเหรียญสหรัฐ (20 ล้านบาท) ณ 31 ธันวาคม 2562

รายละเอียดของกิจกรรมกระแสเงินสดในปี 2562 มีดังนี้

- 1) เงินสดสุทธิใช้ในกิจกรรมดำเนินงาน เป็นจำนวน 123 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (3,726 ล้านบาท) โดยมีสาเหตุหลักมาจาก
 - ขาดทุนสุทธิในปี 2562 จำนวน 94 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2,809 ล้านบาท) และรายการที่ไม่เป็นเงินสดจำนวน 19 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (596 ล้านบาท)
 - เงินสดใช้ไปในสินทรัพย์ในการดำเนินงาน 9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (289 ล้านบาท) โดยหลักมาจากการเพิ่มขึ้นของสินค้าคงเหลือ 135 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (4,217 ล้านบาท) จากการเพิ่มขึ้นของปริมาณสินค้าคงเหลือ และสินทรัพย์อื่นเพิ่มขึ้น จำนวน 20 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (627 ล้านบาท) ซึ่งหักกลบบางส่วนจากการลดลงของลูกหนี้การค้าจำนวน 146 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (4,556 ล้านบาท) จากปริมาณขายที่ลดลง
- 2) เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุนเป็นจำนวน 83 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2,599 ล้านบาท) โดยส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในโครงการเพิ่มกำลังการผลิต ความเชื่อถือได้ และประสิทธิภาพของหน่วยการผลิต
- 3) เงินสดได้มาจากกิจกรรมจัดหาเงินจำนวน 205 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (6,207 ล้านบาท) จากการกู้ยืมเงินระยะสั้นจำนวน 222 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (6,728 ล้านบาท) เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน และค่าใช้จ่ายในแผนงานซ่อมบำรุงใหญ่ของบริษัทฯ โดยหักกลบบางส่วนจากเงินปันผลจ่ายสำหรับกำไรงวดครึ่งปีแรก 2562 จำนวน 17 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (521 ล้านบาท)

14.4 วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

อัตราส่วนสภาพคล่อง

อัตราส่วนสภาพคล่องของบริษัทฯ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ อัตราส่วนสภาพคล่องและอัตราส่วนหมุนเวียน ซึ่งได้แก่ อัตราส่วนสภาพคล่อง อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว และอัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสด

ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (2560 – 2562) อัตราส่วนสภาพคล่องเฉลี่ยมีค่ามากกว่า 1 อันเป็นผลมาจากมูลค่ารวมของสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่ามูลค่ารวมของหนี้สินหมุนเวียน ซึ่งสินทรัพย์หมุนเวียนส่วนใหญ่ประกอบด้วยเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น และสินค้าคงเหลือ ในขณะที่หนี้สินหมุนเวียนส่วนใหญ่ประกอบด้วยเจ้าหนี้การค้า ภาษีค้างจ่าย เงินกู้ยืมระยะสั้น และเงินกู้ระยะยาวที่ครบกำหนดชำระไม่เกินหนึ่งปี ในงวดสิ้นปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นทั้งในส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียน แต่สินทรัพย์หมุนเวียนมีการเพิ่มขึ้นในระดับที่น้อยกว่าหนี้สินหมุนเวียน ทำให้อัตราส่วนสภาพคล่องลดลงจากปีก่อน สินทรัพย์หมุนเวียนที่เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของสินค้าคงเหลือ 196 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (5,036 ล้านบาท) และลูกหนี้ภาษีมูลค่าเพิ่มที่สูงขึ้น 11 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (321 ล้านบาท) โดยถูกหักกลบบางส่วนจากการลดลงของลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น 148 ล้านบาท (5,349 ล้านบาท) ในขณะที่หนี้สินหมุนเวียนเพิ่มขึ้นจากการกู้ยืมระยะสั้นเพิ่มขึ้น 225 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (6,819 ล้านบาท) และการเพิ่มขึ้นของเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นจำนวน 75 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (1,441 ล้านบาท) โดยถูกหักกลบบางส่วนจากการลดลงของภาษีสรรพสามิตค้างจ่าย จำนวน 75 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2,520 ล้านบาท)

อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็วในปี 2560 - 2562 มีค่าน้อยกว่าหนึ่งเท่าซึ่งน้อยกว่าอัตราส่วนสภาพคล่อง เนื่องจากการไม่ได้สินค้าคงเหลือมาคำนวณ อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็วในปี 2562 ลดลงเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของหนี้สินหมุนเวียนจากเงินกู้ยืมระยะสั้นและเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น

ในด้านอัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสดในปี 2562 มีค่าติดลบ เป็นผลจากเงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมดำเนินงานจากผลขาดทุนสุทธิในปี 2562 และเงินทุนหมุนเวียนที่เพิ่มขึ้น

อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้าในปี 2562 เพิ่มขึ้นเล็กน้อย ในขณะที่อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ และอัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า ลดลงจากปีที่ผ่านมา ส่งผลให้วงจรเงินสดเคลื่อนไหวอยู่ในช่วงระหว่าง 25 - 33 วัน

อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร

อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไรที่สำคัญ ได้แก่ อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรจากการดำเนินงาน อัตราส่วนกำไรสุทธิ และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น อัตราส่วนดังกล่าวได้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญจากปี 2561 ถึง 2562 โดยมีอัตราส่วนติดลบ โดยหลักมาจากการอ่อนตัวลงของส่วนต่างราคาผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมเทียบกับราคาน้ำมันดิบและการลดลงของราคาน้ำมันในตลาดโลกในปี 2562 ประกอบกับปริมาณการผลิตที่ลดลงจากการหยุดซ่อมบำรุงใหญ่ของหน่วยการผลิตทั้งหมดในเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม นอกจากนี้ความสามารถในการทำกำไรในปี 2562 ยังได้รับผลกระทบในทางลบจากการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการซ่อมบำรุงใหญ่ดังกล่าว

อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร ซึ่งอัตราส่วนดังกล่าวลดลงอย่างมากและมีค่าติดลบ เนื่องจากผลขาดทุนในปี 2562 โดยหลักมาจากการลดลงของค่าการกลั่นตลาด และผลกระทบจากการหยุดซ่อมบำรุงใหญ่ตามแผนงาน

อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน

อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนผู้ถือหุ้นมีค่าเท่ากับ 0.4 ใน 2 ปีที่ผ่านมา (2560 – 2561) และเพิ่มขึ้นเป็น 0.7 ในปี 2562 หนี้สินที่เพิ่มขึ้นในปี 2562 เป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของเงินกู้ยืมระยะสั้น เพื่อรองรับการเพิ่มขึ้นของเงินทุนหมุนเวียนและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการหยุดซ่อมบำรุง อีกทั้งเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นได้เพิ่มสูงขึ้นจากการซื้อน้ำมันดิบที่เพิ่มขึ้น โดยหักลบบางส่วนกับหนี้สินภาษีสรรพสามิตที่ลดลง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงระยะเวลาของจ่ายภาษีสรรพสามิตและกองทุนน้ำมัน โดยมีส่วนของผู้ถือหุ้นที่ลดลงจากปี 2562 เนื่องจากผลขาดทุนสุทธิในปี 2562

ในปี 2562 บริษัทฯ มีอัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ยลดลงจากปีก่อน และยังเป็นค่าติดลบ เนื่องจากมีผลขาดทุนก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษี ในขณะที่มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับต้นทุนทางการเงินที่เพิ่มขึ้น อันเป็นผลมาจากการกู้ยืมเงินที่มากขึ้น

บริษัทฯ มีอัตราส่วนความสามารถในการชำระภาระผูกพันในปี 2561 ลดลงจากปี 2560 โดยมีสาเหตุหลักมาจากการลดลงของเงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน และต่อมาอัตราส่วนดังกล่าวได้ลดลงอย่างมากในปี 2562 และติดลบอันเนื่องจากกระแสเงินสดสุทธิใช้ในกิจกรรมดำเนินงาน โดยในปี 2562 บริษัทฯ มีการจ่ายเงินปันผลที่น้อยลงและไม่มีการชำระคืนเงินกู้ แต่ได้หักลบบางส่วนจากการซื้อสินทรัพย์ถาวรที่สูงขึ้น